

quidem Ptolemæo Regi, cur diuinorum librorum nulli, neque Historici, neque Poetæ veteres meminissent, Demetrius Phalerius respondit, vt ex Aristæo referunt Iosephus lib. 1. 2. antiq. cap. 2. & Eusebius lib. 8. præparat. Euangel. cap. 1. Diuinam hanc Scripturam esse atque à Deo ipso datam, propterea si qui prophanorum hominum eam attingere voluerunt, eos à Deo percussos continuò resiliisse. Affirmauitq; Theopompum quendam, quòd aliquid diuinorum voluminum Græca oratione ornare voluerat, subito mentis quadam agitatione diuinitus immissa, vehementer perturbatum ab incepto opere coactum esse desistere: Theodorum verò Tragediarum scriptorem, quòd nescio quid è diuina Scriptura ad fabulam quandam transferre decreuerat, luminibus captum orbatumque esset, ita repentina calamitate insignem temeritatem continuò esse repressam.

QUARTO testis est ipsa Scriptura, cuius si veteræ fuerint prædictiones rerum futurarum, vt euentus postea comprobauit, cur vera non sint rerum præsentium testimonia? Verum igitur est, quod ait Dauid lib. 2. Reg. cap. 23. *Spiritus Domini locutus est per me, & sermo eius per linguam meam.* Verum, quod ait Zacharias Luc. 1. *Benedictus Dominus Deus Israël, &c. sicut locutus est per os Sanctorum, qui a seculo sunt, Prophetarum eius.* Verum, quod ait Petrus 2. Pet. cap. 1. *Spiritu sancto inspirati loquuti sunt sancti Dei homines.* Et Paulus 2. Tim. 3. *Omnis Scriptura diuinitus inspirata.* Verum deniq; id, quod omnes Prophetæ identidem repetunt: *Huc dicit Dominus.*

POSTREMO testis est infinitus propè numerus diuinorum miraculorum, quæ omnibus seculis facta sunt ad ea dogmata comprobanda, quæ in his literis continentur.

Quare cum sacra Scriptura regula credendi certissima tutissimaque sit, sanus profectò non erit, qui ea neglecta, spiritus interni, sæpe fallacis, & semper incerti, iudicio se commiserit. Et probè sanctus Augustinus in prologo de doctrina Christiana, his verbis Christianos admonuit: *Cauemus tales tentationes superbissimas & periculosissimas, magisq; cogitamus, & ipsum Apostolus Paulum, licet diuina & cælesti voce prostratum, ad hominem tamen missum esse, vt Sacramenta perciperet, atq; copularetur Ecclesie: & Cenurionem Cornelium, quamuis ex auditis orationibus eius, eleemosynasq; respectas ei Angelus nunciauerit, Petro tamen traduum imbuendum; per quem non solum Sacramenta perciperet, sed etiam quid credendum, quid sperandum, quid diligendum esset audiret.*

Huc accedit, quod prouidentia Dei ita quodq; regit, & moderatur, vt cuiusque natura postulat: natura autem hominum id postulat, vt quoniam animo & corpore præditi sumus, & corporalia facilius quàm spiritualia capimus; per ea, quæ sensibus corporis percipiuntur, quasi per quosdã gradus, ad spiritualia & cælestia deducamur.

A Non igitur omnes vulgò per internum affatum Deus docet, quid de se credi, quidquæ à suis agivelit: sed p corporales literas, quas & cerneremus, & legeremus, erudire nos voluit: *Desilla ciuitate, vnde peregrinamur* (inquit Augustinus cõcione secunda in Psal. 90.) *hae literæ nobis venerunt, ipsæ sumi Scriptura, quæ nos hortantur, vt benè viuamus.*

Neq; verò si Dauid, Moses, Isaias, Petrus, Paulus, Ioannes, & alij quidam pauci in cætum quodammodo Angelorum admisi, ab ipso fonte veritatis, per se sapientiam hauserunt, continuò ceteri etiam homines, neque diuinis literis, neque vllis doctoribus opus habebunt. Alia siquidem ratio esse debet fundamentorum, alia parietum, alia montium, alia collù. Nunquid omnes Apostoli? nunquid omnes Prophetæ? nunquid omnes fundamenta? nunquid omnes montes? & si omnes montes; vbi colles? si omnes fundamenta; vbi domus? si omnes Apostoli & Prophetæ; vbi synagoga populorù? de qua scriptum est in Psal. 7. *Et synagoga populorum circumdabit te.* Nos igitur superà dicamur, (vt Apostolus ait in 2. cap. epistolæ ad Ephesios) *super fundamentum Apostolorum & Prophetarum, quorum prædicatione & literis erudimur: illi vero, qui ipsi viderunt, & ministri fuerunt sermonis, sustentantur atq; nituntur ipso summo angulari lapide CHRISTO IESU.*

Sole exoriente, montium cacumina illustrantur; inde autem ad colles, & vsque ad imas valles radij luminis deriuantur. Ita iuxta Psal. 71. *suscipiunt montes pacem populo, & colles iustitiam: Montes* (inquit sanctus Augustinus tractat. 1. in Ioan.) *excellsæ animæ sunt; & colles, parua animæ sunt; sed ideo montes excipiunt pacem, vt colles possint excipere iustitiam. Quæ est iustitia quam colles excipiunt? Fides: quia iustus ex fide viuunt. Non autem acciperent minores animæ fidem, nisi maiores animæ, quæ montes dictæ sunt, ab ipsa sapientia illustrarentur, vt possent paruulis trahere, quod possent paruuli capere. Et infra: Oculos nostros cum leuamus ad Scripturas, quia per homines ministratæ sunt Scripturæ, leuamus oculos nostros ad montes, vnde veniat auxilium nobis.*

Postremò, si in quauis humana Repub. sublati legibus, in stitutis; maiorum, id vniciq; liceret, quod naturali sua prudentia, æquum ac iustum censeret: Quanta perturbatio rerum omnium? quanta confusio sequeretur? quàm breui tempore tota ea Respub. funditus interiret? & nemo tamen est, qui non aliquid sapiat in rebus humanis, qui que omni profus iudicio careat. Quid igitur fieret, si in ea Republica, quæ diuina potius, quàm humana est, & in qua multa necessariò supra rationem naturalem credenda, multa supra humanas vires agenda sunt, sacra eloquia diuinitus inspirata tollerentur? est medio, & solus internus affatus expectandus & sequendus esset? quid, quod maxima pars hominum, ex radibus & imperitis constar, qui nihil sibi diuinitus indicari, ne per somnium quidem vnquam senserunt, quid igitur isti? exspectabunt semper? nihil interim credent?